

Sámi allaskuvla

OAHPPOPLÁNA

Davvisámegiela álgokurssa 1. oassi

15 oahppočuoggá

1. OAHPU NAMMA

Sámegillii: Davvisámegiela álgokurssa 1. oassi

Norsk: Nordsamisk begynnerkurs del 1

English: North Saami Language Introduction Course Part 1

2. OPPALAŠ DIEDUT OAHPPU BIRRA

Oahppoovttadaga koda: SÁM-0103

Viidodat: 15 oahppočuoggá

Dássi: Bachelor

Galli lohkanbaji badjel?: 1

Oahpu lágideapmi: Oahpus leat 2,5 vahku fysalaš beaivečoagganeami, ja muđui eahketoahpamus. Oahpahusa ii leat vejolaš čuovvut neahta bokte. Lágiduvvon oahpamus lea birrasiid 150 diimmu.

Fágalaš latnjalasvuohta: Oahppu vástida SAAL1 Sámegiella praktihkalaš dilis – álgooahppu 1. oassi (15 oč) oahpu

3. OAHPU GULLEVAŠVUOHTA

Oahppu ii leat oassin Sámi allaskuvlla oahppoprográmmain. Oahppu lea álgodásis. Maŋŋil dán oahpu sáhtá joatkit oahpuin *SAAL2 Sámegiella praktihkalaš dilis - álgooahppu 2. oassi* dahje vástideaddji oahpuin.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Oahppu lea álggahalliide, geat eai máhte hupmat eaige čállit sámegiela.

Forskrift om opptak til høyere utdanning vuodul álgokurssaide ja lohkanbadjeohppui ii gáibiduvvo oppalaš lohkanbajalašvuohta jus ohccis lea sámi gullevašvuohta daid njuolggadusaid vuodul maid ášahus lea mearridan. Mearrádus guoská sidjiide geain lea sámi gullevašvuohta čuovvovaš čuoggáid vuodul

- Sápmelaš gii lea massán giela, ja gii háliida oahppat sámegiela, dahje
- Bargi almmolaš ášahusas sámegiela guovllus gii háliida oahppat sámegiela, dahje
- Eará (omd. ohcci orru sámi bearrašis dahje sámi guovllus ja háliida oahppat sámegiela)

Oahpus leat 15 oahpposaji. Ohcciid vuoruheapmi dahkko Sámi allaskuvlla sisaváldinnjuolggadusaid § 5-4 (2) vuodul ja oahpposajit vuoruhuvvojit čuovvovačeat:

1. Sápmelaččeat geat leat massán giela, ja geat háliidit oahppat sámegiela
2. Bargit almmolaš ášahusain sámegiela guovlluin geat háliidit oahppat sámegiela

3. Earát (omd. ohccit geat orrot sámi bearrašis dahje sámi guovllus ja háliidit oahppat sámegeiela)

Ohccit galget čállit motivašuvdnareivve mas čilgejit guđe čuoggá vuodul ohcet oahpposaji.

5. OAHPAHUSGIELLA

Dárogiella lea álggus oahpahusgiellan. Sámegeiela geavaheapmi deattuhuvvo dađistaga oahpu mannolagas ja geavahuvvo álggu rájes hárjehusaid oktavuodas.

6. SISDOALLU

Gulahallanbiras láchčojuvvo earret eará geavatlaš doaimmaide. Studeanttat sámástit gaskaneaset ja oahpaheddjiiguin barggadettiin. Guovddáš oahppotemat čatnasit sámi árbevieruide, birgejumiide ja duovdagiidda. Temáid láidestanbajilčállagat leat:

Lagašbiras

- ieš ja bearáš
- báikedoallu ja huksehusat
- bivut
- servvoštallan ja bálvalusdilálašvuodát

Birgen

- áigedoahpagat (diibmu, jándor, mánut, jahkeáigodagat)
- dálki, johtin ja dádjadeapmi
- luonddunamahusat ja báikenamat

Servodatlaš dilálašvuodát

- dáidda, duodji, girjjálašvuohta, osku ja musihkka
- sámegeielat ásahusat
- media ja eará gulahallangaskaoamit

Cealkkaoahpa, hápmeoahpa ja jietnadatoahpa ovttageardáneamos vuodđoáššit gieđahallojuvvojit. Sátneluohkáid sojahanminstariid ja dássemolsašumi oahpahallat giehtalagaid geavatlaš doaimmaiguin iešguđet birrasiin. Jietnadatoahppa čatnasa lunddolaččat njálmmálaš giellageavaheapmái.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Maŋŋil čađahuvvon oahpu studeanta

- ipmirda ja geavaha dábálaš cealkin- ja dadjanvugiid beaivválaš dilis
- máhtta mitalit oanehaččat iežas birra ja maid son ja earát dahket.

- máhtttá jearrat ja vástidit go lea sáhka das mat sus leat dahje sus eai leat, gos lea, gosa áigu, dálkki ja makkár biras lea.
- hálddaša álkis ságastallamiid go nubbi olmmoš hupmá čielgasit ja lea gearggus veahkehit
- lea dihtomielalaš sámegeiela čanastagain sámi árbevieruin, birgejumiin ja luondduin
- oaidná vejolašvuodaid ieš leat mielde várjaleame sámegeiela sámegeielagiid fárus buotlágan gulahallandilálašvuodain.

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Studeanttaid aktiivvalaš searvan njálmmálaš hárjehallamiidda, joavkobargguide ja bagadallamii lea eaktun dasa ahte oahpahas ja oahppan lihkostuvvá.

Fágaoahpaheaddji lágida oahppandiliid dan láhkái ahte studeanttat besset oadjebas birrasis hárjehallat giela. Oahpahas fállujuvvo fysalaš beaivečoagganemiid ja eahketoahpahusa bokte. Dasa lassin leat muhtun diimmut neahttaoahpahussan. Muhtin eahketoahpahasdiimmuid lágida fágaoahpaheaddji neahta bokte, muhto studeanttat čuvvot oahpahusa luohkkálanjas ovttas báikki oahpaheddjiin/giellavehkiin.

Mielstudeanttat ja movttiidahti biras ja oahppanressurssat konkretiserenávdnasiiguin doibmet gielalaš buvttadeapmái doarjjan.

Sámegeielagat ja earenoamážit árbečeahpit, geat bivdojit searvat vissis temáid olis, dorjot studeanttaid háhkat gulahallangelbbolašvuoda.

Studeanta duodašta iežas oahppama bargomáhpa bokte. Studeanta dokumentere gielalaš buvttadeami temáid oktavuodas omd. govvateavsttaiguin ja dialogaiguin.

Oahpu čađaheami oktavuodas fállu bagadallan. Vuodđun bagadallamii lea studeanta reflekšuvdnalogga ja bargomáhppa.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

- Studeanta lea geatnegahtton čuovvut 80 % oahpahasas. Oahpu vuosttaš guokte beaivvi leat geatnegahtton.
- Oanehis njálmmálaš ovdanbuktimat searválaga joavkolahtuiguin (unnimustá 5 háve) iešguđet temáid oktavuodas olles luohkkái.
- Reflekšuvdnaloggat mas árvvoštallá iežas gielalaš ovdáneami (unnimustá 3 logga ja juohke logga galgá leat sullii 0,5 siiddu)

- Prošeaktabargui (eanemustá 3 studeantta) searvan ja njálmmálaš ovdanbuktin (sullii 10 minuhta). Sámegiela geavaheapmi bargoproseassa vuolde deattuhuvvo. Prošeakta galgá vuodđuduvvot dasa mii lea relevánta oahpu sisdoalu ja máhtolašvuoda ektui.
- Teaksta (1 siidu) mas čájeha iežas gielalaš máhtu. Prošeaktabarggu temá addá jođu čállit teavstta.

Ovdal eksámendilálašvuoda vállje studeanta bargomáhpas osiid čájehanmáhppii

- 1 dialoga dahje ságastallan joavkobarggu vuodul
- 1 refleksuvdnalogga
- 1 temábargu
- 1 teaksta prošeaktabarggu vuodul

Barggut galget sisabuktojuvvot šihttojuvvon áigemearrái ja dohkkehuvvot fágaoahpaheaddjis.

10. EKSÁMEN

Oktagaslaš njálmmálaš eksámen čájehanmáhpa vuodul mii bistá sullii 15 minuhta. Árvvoštallamis deattuhuvvo njálmmálaš giellageavaheapmi. Eksámen árvvoštallo ceavzán dahje ii ceavzán.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN OAHPPOOVTTADAGA

Lea, eavttuin ahte Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalaš árvvoštallama gáibádusat leat devdojuvvon, ja ahte oahpahus lea čuvvojuvvon ja gáibádusat beassat eksámenii leat devdojuvvon, joga Sámi allaskuvllas dahje Sámi allaskuvlla ovttasbargoásahas.

12. KVALITEHTASIIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát/geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvu evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvu studeantaárvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.